अपश्यन् शरतल्पस्थं भीष्मं कुरुकुलोद्वहं। ते तं दृष्ट्वा महात्मानं कृत्वा चापि प्रदक्षिणं।
गाङ्गेयं भरतश्रेष्ठं दक्षिणे चैव भास्करे। इतरेतरमामन्त्र्य प्राङ्मुखा मनीषिणः।
भीष्मः कथं महात्मा सन् संस्थितो दक्षिणायने। इत्युक्त्वा प्रस्थिता हंसा दक्षिणामभितो दिशं।
संप्रेक्ष्य वै महाबुद्धिश्चिन्तयित्वा च भारत। तानब्रवीच्छान्तनवो नाहं गन्ता कदाचन। ५६७०
दक्षिणावर्त्त आदित्ये एतन्मे मनसि स्थितं। गमिष्यामि स्वकं स्थानमासीद्यन्मे पुरातनं।
उदगायन आदित्ये हंसाः सत्यं ब्रवीमि वः। धारयिष्याम्यहं प्राणान् उत्तरायणकाङ्क्षया।
ऐश्वर्य्यभूतः प्राणानामुत्सर्गो हि यतो मम। तस्मात् प्राणान् धारयिष्ये मुमूर्षुरुदगायने।
यश्च दत्तो वरो मह्यं पित्रा तेन महात्मना। छन्दतो मृत्युरित्येव तस्य चास्तु वरस्तथा।
धारयिष्ये ततः प्राणानुत्सर्गो नियते सति। इत्युक्त्वा तांस्तदा हंसान् स शेते शरतल्पगः। ५६७५
एवं कुरूणां पतिते शृङ्गे भीष्मे महौजसि। पाण्डवाः सृञ्जयाश्चैव सिंहनादं प्रचक्रिरे।
तस्मिन् हते महासत्त्वे भारतानां पितामहे। न किञ्चित् प्रत्यपद्यन्त पुत्रास्ते भरतर्षभ।
संमोहश्चैव तुमुलः कुरूणामभवत्तदा। द्रुपदुर्य्योधनमुखा निःश्वस्य रुरुदुस्ततः।
विषादाच्च चिरङ्कालमतिष्ठन् विगतेन्द्रियाः। दध्युश्चैव महाराज न युद्धे दधिरे मनः।
ऊरुग्राहगृहीताश्च नाभ्यधावन्त पाण्डवान्। अवध्ये शान्तनोः पुत्रे हते भीष्मे महौजसि। ५६८०
अभावः सहसा राजन् कुरूनागादतन्द्रितः। हतप्रवीरास्तु वयं निकृत्ताश्च शितैः शरैः।
कर्त्तव्यं नाभिजानीमो निर्ज्जिताः सव्यसाचिना। पाण्डवाश्च जयं लब्ध्वा परत्र च परां गतिं।
सर्व्वे दध्मुर्महाशङ्खान् शूराः परिघबाहवः। सोमकाश्च सपाञ्चालाः प्राहृष्यन्त जनेश्वर।
ततस्तूर्य्यसहस्रेषु नदत्सु समहाबलः। आस्फोटयामास भृशं भीमसेनो ननाद च।
सेनयोरुभयोश्चापि गाङ्गेये निहते विभो। सन्न्यस्य वीराः शस्त्राणि प्राध्यायन्त समन्ततः। ५६८५
प्राक्रोशन् प्राद्रवंश्चान्ये जग्मुर्मोहं तथा परे। चक्रं चान्येऽभ्यनिन्दन्त भीष्मं चान्येऽभ्यपूजयन्।
ऋषयः पितरश्चैव प्रशशंसुर्महाव्रतं। भरतानाञ्च ये पूर्व्वे ते चैनं प्रशशंसिरे।
महोपनिषदञ्चैव योगमास्थाय वीर्य्यवान्। जपन् शान्तनवो धीमान् कालाकाङ्क्षी स्थितोऽभवत्।
इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्व्वणि भीष्मवधपर्व्वणि भीष्मनिपातने विंशत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १२० ॥
॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ कथमासंस्तदा योधा हीना भीष्मेण सञ्जय। बलिना देवकल्पेन गुर्व्वर्थे ब्रह्मचारिणा।
तदैव निहतान् मन्ये कुरूनन्यांश्च पाण्डवैः। न प्राहरद्यदा भीष्मो घृणित्वाद्द्रुपदात्मजं। ५६९०
ततो दुःखतरं मन्ये किमन्यत् प्रभविष्यति। यदद्य पितरं श्रुत्वा निहतं मम दुर्मतेः।
अश्मसारमयं नूनं हृदयं मम सञ्जय। श्रुत्वा विनिहतं भीष्मं शतधा यन्न दीर्य्यते।
यदत्र निहतेनाजौ भीष्मेण जयमिच्छता। चेष्टितं कुरुसिंहेन तन्मे कथय सुव्रत।
पुनः पुनर्न मृष्यामि हतं देवव्रतं रणे। न हतो जामदग्न्येन दिव्यैरस्त्रैरयं पुरा।
स हतो द्रौपदेयेन पाञ्चाल्येन शिखण्डिना। ५६९५